

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

*«Συμβουλευτική Ψυχολογία & Συμβουλευτική στην
Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία»*

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Βόλος

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

***«Συμβουλευτική Ψυχολογία & Συμβουλευτική στην Ειδική
Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία»***

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Άρθρο 1^ο

Ίδρυση του ΠΜΣ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής (ΠΤΕΑ) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2008–2009 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) με τίτλο *«Συμβουλευτική Ψυχολογία & Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία»*. Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) ιδρύθηκε και λειτουργεί με βάση τις υπ' αριθμ. 92025/Β7 (ΦΕΚ 1597/11-08-2008/τ.Β') και 13816/Β7 (ΦΕΚ 433/11-03-2009/τ.Β') υπουργικές αποφάσεις, με τις οποίες εγκρίθηκε το πρόγραμμα και τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό.

Ο Εσωτερικός Κανονισμός ρυθμίζει θέματα λειτουργίας του ΠΜΣ που περιέχονται στην ιδρυτική υπουργική απόφαση, αλλά δεν προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 2^ο

Περιγραφή - Αντικείμενο - Σκοπός

Αντικείμενο του προγράμματος είναι η εξειδίκευση επιστημόνων διαφόρων ειδικοτήτων στη «*Συμβουλευτική Ψυχολογία*» και τη «*Συμβουλευτική*». Το ΠΜΣ είναι ένα διττό πρόγραμμα με δύο υποχρεωτικές κατευθύνσεις:

1. *Συμβουλευτική στην Ψυχική Υγεία/ Ψυχοθεραπεία*
2. *Συμβουλευτική στην Εκπαίδευση/ Σχολική Συμβουλευτική*

Το πρόγραμμα ουσιαστικά βασίζεται στην «*Συνθετική Προσέγγιση στη Συμβουλευτική/ Ψυχοθεραπεία*» με έναν ισχυρό «*Υπαρξιακό*» και «*Πολιτισμικό/ Πολυπολιτισμικό*» προσανατολισμό. Η προσέγγιση αυτή ενσωματώνει πτυχές θεωριών και πρακτικών από πέντε κύριες θεραπευτικές παραδόσεις: υπαρξιακή-ανθρωπιστική, πολιτισμική-πολυπολιτισμική, συστημική, γνωστική-συμπεριφορική και ψυχοδυναμική. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να διερευνήσουν τις ψυχολογικές διεργασίες και εμπειρίες μέσα από αυτές τις διαφορετικές οπτικές γωνίες. Η «*Συνθετική Προσέγγιση*» (θεωρία και πράξη) είναι διεθνώς στην αιχμή των εξελίξεων στο χώρο της συμβουλευτικής και της ψυχοθεραπείας και απαιτεί μεγαλύτερη κριτική σκέψη ως προς τις παρεμβάσεις και την κατανόηση των ψυχολογικών θεμάτων σε σχέση με τις παραδοσιακές μεμονωμένες προσεγγίσεις. Γίνεται όλο και περισσότερο κατανοητό ότι οι συνθετικές προσεγγίσεις προσφέρουν τη μεγαλύτερη δυνατή ευελιξία για την κάλυψη του ευρύτατου φάσματος αναγκών και ομάδων ατόμων που χρήζουν συμβουλευτικής/ ψυχοθεραπείας.

Σκοπός του προγράμματος είναι η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων και η ανάπτυξη κατάλληλων δεξιοτήτων συμβουλευτικής/ ψυχοθεραπείας σε ζητήματα που αφορούν:

- *Την Εκπαίδευση γενικότερα και την Ειδική Αγωγή ειδικότερα,*
- *Τη Ψυχική Υγεία, τη Ψυχολογική Ευεξία και την Εργασία,*
- *Τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες,*
- *Την Πολιτισμική και Πολυπολιτισμική διάσταση της Συμβουλευτικής σε άτομα με Αναπηρίες και σε Άτομα Μειονοτήτων.*

Το συγκεκριμένο μεταπτυχιακό πρόγραμμα ειδίκευσης στη Συμβουλευτική Ψυχολογία και τη Συμβουλευτική έρχεται να καλύψει ένα πολύ σημαντικό κενό στην Ελληνική πραγματικότητα. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να

επισημανθεί η διαπιστωμένη πλέον ανάγκη για οργανωμένη παροχή κατάλληλων συμβουλευτικών υπηρεσιών, καθώς επίσης και η ανάγκη για την στελέχωση με εξειδικευμένο προσωπικό σειράς πλαισίων στο χώρο της εκπαίδευσης, της ειδικής αγωγής, της υγείας και της εργασίας, τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Μία άλλη σημαντική διαπίστωση είναι ότι πολλοί επιστήμονες στο χώρο της εκπαίδευσης, της υγείας και της ψυχολογίας δεν έχουν, στο πλαίσιο των βασικών σπουδών τους, κατάλληλα ευαισθητοποιηθεί και συνειδητοποιήσει το συμβουλευτικό τους ρόλο και την ποιότητα που αυτός προσδίδει στο λειτούργημά τους, αλλά και όταν έχουν αυτή τη συνειδητοποίηση συχνά υστερούν σημαντικά σε γνώσεις για να ανταποκριθούν ουσιαστικά και αποτελεσματικά σε αυτόν το ρόλο. Συνεπώς το ΠΜΣ προσφέρει τη δυνατότητα σε επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων να αποκτήσουν τις κατάλληλες επιστημονικές γνώσεις και δεξιότητες συμβουλευτικής, τόσο σε θεωρητικό και ερευνητικό όσο και σε εφαρμοσμένο και πρακτικό επίπεδο, ώστε να ανταποκριθούν επιτυχώς στις ανάγκες της σύγχρονης Ελληνικής κοινωνίας σε παροχή συμβουλευτικού έργου.

Στόχος του ΠΜΣ είναι να εκπαιδευτούν ειδικοί στη Συμβουλευτική, ικανοί για αποτελεσματική συμβουλευτική παρέμβαση που αποσκοπεί, μεταξύ άλλων:

α) Στην καταπολέμηση της σχολικής αποτυχίας και τη στήριξη αφενός των μαθητών με ή χωρίς ειδικές ανάγκες που παρουσιάζουν συναισθηματικές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς, προσαρμογής και μάθησης και αφετέρου των οικογενειών τους και των δασκάλων/καθηγητών τους,

β) Στη συμβουλευτική/ ψυχοθεραπευτική στήριξη ατόμων, που παρουσιάζουν ψυχολογικές δυσκολίες και προβλήματα ψυχικής υγείας, καθώς και των ατόμων του περιβάλλοντός τους και

γ) Στην αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και της ανισότητας καθώς και στην ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες, των γυναικών και άλλων ευπαθών και/ή πολιτισμικά μειονοτικών ομάδων στην Ελληνική κοινωνία και αγορά εργασίας.

Όσον αφορά την εκπαίδευση, το ΠΜΣ εστιάζεται στο συμβουλευτικό ρόλο του εκπαιδευτικού και του ειδικού παιδαγωγού, δίνοντας έμφαση σε ιδιαίτερα σημαντικές πτυχές της εκπαίδευσης που συχνά παραμελούνται. Στόχος είναι οι

απόφοιτοι του ΠΜΣ, ως ειδικοί στη Συμβουλευτική, να μπορούν να απευθυνθούν στο χώρο της εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων και να κατανοηθεί, μεταξύ άλλων, ότι η εκπαίδευση και ο ρόλος του δασκάλου για να είναι αποτελεσματικός δεν μπορεί να γίνεται αντιληπτός και να περιορίζεται στη μετάδοση γνώσεων. Η στήριξη που δέχεται ο μαθητής από τον εκπαιδευτικό και η ποιότητα της σχέσης που ο εκπαιδευτικός μπορεί να καλλιεργήσει με τους μαθητές του, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για παιδιά και εφήβους με ειδικές ανάγκες ή που ανήκουν σε μειονότητες, είναι εξαιρετικά σημαντικές, αφενός για την ψυχική τους ισορροπία και την υγιή ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους (μία ουσιαστική πλευρά του ρόλου του εκπαιδευτικού) και αφετέρου γιατί αποτελούν ένα ισχυρότατο (και συχνά το μόνο) κίνητρο μάθησης.

Σε σχέση με την ψυχολογική ευεξία και υγεία καθώς και την εργασία, στόχος είναι οι απόφοιτοι του ΠΜΣ, ως ειδικοί στη Συμβουλευτική, να είναι σε θέση να στελεχώσουν συμβουλευτικές/ ψυχοθεραπευτικές υπηρεσίες σε νοσοκομεία, κλινικές, κέντρα υγείας και άλλου τύπου θεραπευτικά πλαίσια και κέντρα αποκατάστασης, αλλά και σε οργανισμούς, επιχειρήσεις και άλλους φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Ειδικά όσον αφορά την ψυχική υγεία, αλλά και τις ψυχολογικές δυσκολίες/προβλήματα που δευτερογενώς συνοδεύουν τα οργανικά προβλήματα, στόχος είναι, μεταξύ άλλων, η ανάπτυξη του συμβουλευτικού ρόλου επιστημόνων και επαγγελματιών που βρίσκονται σε αυτόν το χώρο (ψυχολόγων, ψυχιάτρων, γιατρών, νοσηλευτών, θεραπευτών...), που εκτός από το συνηθισμένο παραδοσιακό έργο τους, είναι ικανοί και για κατάλληλη συμβουλευτική/ ψυχοθεραπευτική παρέμβαση, γεγονός που θα ολοκληρώσει την αποστολή τους και θα μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητά τους.

Τέλος, σε συνδυασμό με τα παραπάνω, στόχος του ΠΜΣ είναι να προετοιμάσει ειδικούς στη Συμβουλευτική άριστα καταρτισμένους επιστημονικά, πολιτισμικά και πολυπολιτισμικά ευαισθητοποιημένους, ικανούς να προωθήσουν και να συνδέσουν τη θεωρία, την έρευνα και την πρακτική εφαρμογή στη Συμβουλευτική, με έμφαση στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση κατάλληλων συμβουλευτικών/ ψυχοθεραπευτικών προσεγγίσεων και παρεμβάσεων σε διάφορα πλαίσια και πληθυσμούς.

Η επίτευξη των παραπάνω στόχων αποτελεί μια δύσκολη, πολύπλευρη και πολύπλοκη διαδικασία. Για το λόγο αυτό, η εκπαίδευση των φοιτητών είναι

ιδιαίτερα απαιτητική και γίνεται ταυτόχρονα σε πέντε διαφορετικά επίπεδα (βιωματικό, θεωρητικό, εργαστηριακό, ερευνητικό, πρακτικό), στα οποία και δίνεται ιδιαίτερο βάρος καθ' όλη τη διάρκεια των δύο ετών του Προγράμματος:

- α) **Βιωματικό επίπεδο :** Σαράντα ώρες (ένα περίπου έτος: 1 ώρα/εβδομάδα) «Ατομικής Συμβουλευτικής» προσωπικά για τον κάθε φοιτητή/τρια και εξήντα ώρες (ένα περίπου έτος: 1,5 ώρα/εβδομάδα) «Ομαδικής Συμβουλευτικής»,
- β) **Θεωρητικό επίπεδο :** Δέκα θεωρητικά μαθήματα στο χώρο της «Συμβουλευτικής»,
- γ) **Εργαστηριακό επίπεδο :** Τρία εργαστηριακά μαθήματα «Τεχνικών Συμβουλευτικής Παρέμβασης» και σειρά εντατικών εξειδικευμένων «Σεμιναρίων Συμβουλευτικής» εφαρμοσμένου-εργαστηριακού χαρακτήρα,
- δ) **Ερευνητικό επίπεδο :** Δύο μαθήματα στις «Ποσοτικές και Ποιοτικές Μεθόδους Έρευνας» και «Διπλωματική Εργασία»,
- ε) **Πρακτικό επίπεδο :** Χίλιες εκατό (1100) ώρες «Πρακτικής Άσκησης» με εκατόν είκοσι δύο (122) ώρες «Ατομικής και Ομαδικής Εποπτείας».

Άρθρο 3^ο

Βασική Διάρθρωση και Μεταπτυχιακοί Τίτλοι

Το ΠΜΣ περιλαμβάνει έναν αυτοτελή κύκλο σπουδών και απονέμει το:

Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στη «Συμβουλευτική Ψυχολογία & Συμβουλευτική στην Ειδική Αγωγή, την Εκπαίδευση και την Υγεία».

Άρθρο 4^ο

Όργανα Διοίκησης

Τα όργανα διοίκησης του ΠΜΣ σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 148/16-7-2008/τ.Α) για το θεσμικό πλαίσιο των μεταπτυχιακών σπουδών είναι τα εξής:

1. Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (ΓΣΕΣ) του Τμήματος, η οποία απαρτίζεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, τα μέλη ΔΕΠ της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος και δύο εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος. Η ΓΣΕΣ είναι αρμόδια για την κατάρτιση και εισήγηση προτάσεων για το ΠΜΣ, τον ορισμό των μελών των συμβουλευτικών επιτροπών, των εξεταστικών επιτροπών, της συντονιστικής επιτροπής, την απονομή μεταπτυχιακών διπλωμάτων, τη συγκρότηση των επιτροπών επιλογής ή εξέτασης των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από επί μέρους διατάξεις.

2. Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ) του ΠΜΣ, η οποία απαρτίζεται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο ή την επίβλεψη διδακτορικών διατριβών και τα οποία ορίζονται από τη ΓΣΕΣ. Η ΣΕ είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό λειτουργίας του προγράμματος.

3. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ, ο οποίος προεδρεύει της ΣΕ, ορίζεται με απόφαση της ΓΣΕΣ του Τμήματος, για διετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης και μπορεί να ασκεί τα καθήκοντά του με μερική απαλλαγή από τις διδακτικές του υποχρεώσεις. Ο Διευθυντής ανήκει στη βαθμίδα του Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή, είναι του ιδίου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, και ασκεί τα καθήκοντα που ορίζει ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος, καθώς και ο εσωτερικός

κανονισμός του Ιδρύματος. Επίσης συντονίζει το διδακτικό και διοικητικό προσωπικό του Προγράμματος, εποπτεύει τις εργασίες του και εφαρμόζει τις αποφάσεις των συλλογικών οργάνων. Ο Διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών εισηγείται στον Πρόεδρο του Τμήματος τη σύγκληση ΓΣΕΣ για θέματα που αφορούν τη δομή και τη λειτουργία του ΠΜΣ και εισηγείται στη ΓΣΕΣ κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική εφαρμογή του ΠΜΣ, όπως τη συγκρότηση των απαραίτητων επιτροπών για την ομαλή λειτουργία του ΠΜΣ.

4. Επίσης, με απόφαση της ΓΣΕΣ ορίζονται με θητεία 2 ετών οι εξής επιτροπές:

- **Επιτροπή Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών.**

Έργο της Επιτροπής είναι: α) η διενέργεια εξετάσεων για εισαγωγή στο ΠΜΣ, β) ο έλεγχος και αξιολόγηση όλων των υποβληθέντων δικαιολογητικών, γ) ο έλεγχος της συνάφειας του πτυχίου με το γνωστικό αντικείμενο του ΠΜΣ, σύμφωνα με το άρθρο 9 του παρόντος κανονισμού, δ) ο έλεγχος της επαρκούς γνώσης της αγγλικής γλώσσας ή/και άλλων ξένων γλωσσών, σύμφωνα με το άρθρο 10 του παρόντος κανονισμού, ε) η τελική κατάταξη υποψηφίων με βάση τη λίστα των κριτηρίων του ΠΜΣ, σύμφωνα με το άρθρο 11 του παρόντος κανονισμού και στ) η πρόταση επιλογής υποψηφίων με βάση την κατάταξη αυτή στη ΓΣΕΣ.

- **Επιτροπή Δεοντολογίας.**

Έργο της Επιτροπής είναι η τήρηση των κανόνων ηθικής και δεοντολογίας: α) στον τρόπο διεξαγωγής των μαθημάτων, των εξετάσεων, των ερευνητικών εργασιών, β) της συγγραφής και δημοσίευσης των διπλωματικών εργασιών, γ) στην κατοχύρωση πνευματικών δικαιωμάτων, δ) στη λογοκλοπή εργασιών, κ.λπ.

- **Επιτροπή Οικονομικής Διαχείρισης.**

Έργο της Επιτροπής είναι: α) η εισήγηση προς τη ΓΣΕΣ για τον καθορισμό του ύψους των διδάκτρων με τεκμηρίωση και β) η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η διαρκής ενημέρωση των οικονομικών του ΠΜΣ.

5. Οτιδήποτε δεν προβλέπεται από τον παρόντα Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του ΠΜΣ επιλύεται από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος.

Άρθρο 5^ο Προσωπικό

Στο ΠΜΣ εκτός από τους διδάσκοντες απασχολείται και ένα άτομο επιφορτισμένο με διοικητικά και γραμματειακά καθήκοντα. Οι διδάσκοντες του ΠΜΣ μπορεί να είναι:

α) Μέλη ΔΕΠ του ΠΤΕΑ καθώς και άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,

β) Μέλη ΔΕΠ από άλλα Πανεπιστήμια της ημεδαπής,

γ) Διδάσκοντες βάσει του Π.Δ. 407/1980 καθώς και εξωτερικοί συνεργάτες,

δ) Ερευνητές από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα και επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ και

ε) Μέλη του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) και του Ειδικού και Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Ε.ΔΙ.Π.) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, για την εκτέλεση των εργαστηριακών και των λοιπών συναφών υποστηρικτικών εργασιών του ΠΜΣ, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ.

Άρθρο 6^ο **Υλικοτεχνική Υποδομή**

Για τη λειτουργία του ΠΜΣ θα χρησιμοποιηθούν οι χώροι διδασκαλίας και έρευνας, τα εργαστήρια, ο εξοπλισμός και η διοικητική δομή του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας καθώς και διάφοροι χώροι εφαρμογής της συμβουλευτικής του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, όπως γενικά και ειδικά σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων, νοσοκομεία, κλινικές ή άλλου τύπου θεραπευτικά πλαίσια και κέντρα αποκατάστασης και/ή παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών. Στους χώρους αυτούς γίνεται η πρακτική άσκηση, μέρος της εποπτείας και της διαδικασίας προσωπικής ανάπτυξης των φοιτητών/τριών του ΠΜΣ, καθώς και η διεξαγωγή ερευνών στα πλαίσια της εκπαίδευσής τους.

Άρθρο 7^ο

Χρονική Διάρκεια, Τόπος και Ημέρες Μαθημάτων

Η ελάχιστη χρονική διάρκεια για την απονομή του ΜΔΕ ορίζεται σε δύο (2) πλήρη ημερολογιακά έτη. Οι σπουδές διαρθρώνονται σε τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα εκ των οποίων το τέταρτο για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας σε συνδυασμό με πρακτική άσκηση, για την ολοκλήρωσή της οποίας μπορεί να χρησιμοποιηθούν και οι καλοκαιρινοί μήνες. Ως ανώτατο όριο διάρκειας του ΠΜΣ ορίζονται τα οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα (σε περίπτωση οφειλής μαθημάτων ή καθυστέρησης εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας). Ο ελάχιστος χρόνος για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος είναι τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, για όσους είναι κάτοχοι ΜΔΕ, και (4) τέσσερα πλήρη ημερολογιακά έτη για όσους εισάγονται με βάση το άρθρο 9 παρ. 1, β του Ν. 3685/08. Η μέγιστη διάρκεια φοίτησης ορίζεται στα οκτώ (8) έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Σε ειδικές περιπτώσεις (π.χ., εγκυμοσύνη, στρατιωτική θητεία...) κατόπιν σχετικής αιτιολογημένης αίτησης η ΓΣΕΣ μπορεί, αν είναι εφικτό, να χορηγήσει άδεια αναστολής φοίτησης για ένα μόνο χρόνο. Το χρονικό διάστημα της άδειας αναστολής φοίτησης δεν υπολογίζεται για τη συμπλήρωση του ανώτατου ορίου φοίτησης. Σε κάθε άλλη περίπτωση, όπου φοιτητής/τρια αιτείται επιμήκυνση του χρόνου σπουδών, το θέμα εξετάζεται από τη ΓΣΕΣ.

Τα μαθήματα γίνονται κάθε εβδομάδα στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, στο παραλιακό συγκρότημα «Παλαστράτου». Προς διευκόλυνση των εργαζομένων τα μαθήματα είναι συγκεντρωμένα σε συνεχόμενες ημέρες στο τέλος της εβδομάδας και συγκεκριμένα την Παρασκευή το απόγευμα, το Σάββατο και την Κυριακή.

Άρθρο 8^ο Αριθμός Εισακτέων

Ο αριθμός εισακτέων φοιτητών/τριών κατ' έτος σπουδών στο ΠΜΣ ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε 30. Ο τελικός αριθμός εισακτέων, η εισαγωγή νέων φοιτητών κάθε χρόνο ή κάθε δεύτερο χρόνο, αλλά και άλλες λεπτομέρειες σχετικά με την εισαγωγή των φοιτητών/τριών, που μπορεί να προκύψουν, αποφασίζονται από τη ΓΣΕΣ.

Επιπλέον του αριθμού εισακτέων, γίνονται δεκτοί, εφόσον υπάρχουν, ένας (1) υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) που πέτυχε στο σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστικού αντικειμένου του ΠΜΣ και ένας (1) αλλοδαπός υπότροφος του Ελληνικού Κράτους. Με απόφαση της ΓΣΕΣ ο αριθμός των υποτρόφων μπορεί να αυξάνεται.

Άρθρο 9^ο **Κατηγορίες Πτυχιούχων**

Στο ΠΜΣ γίνονται δεκτοί, μετά από ανοικτή προκήρυξη και επιλογή πτυχιούχοι ή τελειόφοιτοι Τμημάτων Πανεπιστημίων ή ΤΕΙ της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής και σε συναφή γνωστικά αντικείμενα με αυτά του ΠΜΣ. Ειδικότερα γίνονται δεκτοί:

α) Πτυχιούχοι ή τελειόφοιτοι Παιδαγωγικών Τμημάτων, Τμημάτων Ψυχολογίας, ΦΠΨ, Ιατρικής, Νοσηλευτικής, Διαιτολογίας και γενικά Τμημάτων Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών καθώς και Επιστημών Υγείας των ΑΕΙ της ημεδαπής και αναγνωρισμένων ομοταγών Τμημάτων της αλλοδαπής,

β) Πτυχιούχοι ή τελειόφοιτοι των Τμημάτων Εργοθεραπείας, Κοινωνικής Εργασίας, Διατροφής, Νοσηλευτικής, Λογοθεραπείας, Φυσικοθεραπείας, Βρεφονηπιοκομίας, Μαιευτικής, Δημόσιας Υγιεινής και γενικά των Τμημάτων των Σχολών Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας των ΤΕΙ της ημεδαπής και των αντίστοιχων Τμημάτων της αλλοδαπής και

γ) Πτυχιούχοι ή τελειόφοιτοι «καθηγητικών σχολών» (φιλόλογοι, μαθηματικοί, φυσικοί, χημικοί, κ.λπ.). Σε κάποιες περιπτώσεις, με απόφαση της ΓΣΕΣ, μπορούν να γίνουν δεκτοί και πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων (π.χ., άτομα με αξιόλογη εμπειρία και σημαντικό έργο στο χώρο της Συμβουλευτικής, κ.λπ.).

Άρθρο 10^ο **Διαδικασία Εισαγωγής**

Α. Η ημερομηνία υποβολής των υποψηφιοτήτων, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και λοιπά θέματα, ανακοινώνονται στον ημερήσιο τύπο, στα γραφεία της Γραμματείας του ΠΜΣ και στην ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής. Εντός της προθεσμίας υποβολής των δικαιολογητικών, οι ενδιαφερόμενοι καταθέτουν αυτοπροσώπως ή με συστημένη επιστολή στη Γραμματεία του ΠΜΣ τα ακόλουθα δικαιολογητικά, τα οποία πρέπει να είναι πρωτότυπα ή επικυρωμένα αντίγραφα:

- Αίτηση υποψηφιότητας¹,
- Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα, με δύο φωτογραφίες μικρού μεγέθους,
- Αντίγραφο πτυχίου (με αναγνώριση του ΔΟΑΤΑΠ/ΔΙΚΑΤΣΑ, αν προέρχεται από Πανεπιστήμιο του εξωτερικού). Για τελειοφοίτους απαιτείται υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 παρ. 4 του Ν. 1599/1986 ότι: *προϋπόθεση για την εγγραφή τους αποτελεί η ολοκλήρωση των σπουδών τους στην εξεταστική του Ιουνίου 2013 και η προσκόμιση της βεβαίωσης ολοκλήρωσης σπουδών με την προεγγραφή.*
- Πιστοποιητικό Σπουδών με αναλυτική βαθμολογία όλων των ετών, όπου τεκμηριώνεται η επιτυχής παρακολούθηση τριών (3) τουλάχιστον μαθημάτων, σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο, συναφών με τα γνωστικά αντικείμενα της *συμβουλευτικής, της ψυχολογίας, της ψυχοπαθολογίας ή της ψυχιατρικής*² (για αποφοίτους Τμημάτων Ψυχολογίας λαμβάνονται υπόψη μαθήματα σχετικά με τη *συμβουλευτική/σχολική/κλινική/κοινωνική ψυχολογία*). Επισημαίνονται από τον/την υποψήφιο/α μέχρι δέκα (10) μαθήματα συναφή με τα παραπάνω γνωστικά αντικείμενα και επισυνάπτονται φωτοαντίγραφα των περιγραμμάτων τους από τον οδηγό σπουδών του Τμήματος.
- Δύο συστατικές επιστολές, εκ των οποίων η μία τουλάχιστον, αν είναι εφικτό, να προέρχεται από καθηγητή/τρια (μέλος ΔΕΠ ή ΕΠ) του/της

¹ Αιτήσεις χορηγούνται από τη γραμματεία του ΠΜΣ, είναι καταχωρημένες σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του Τμήματος: <http://www.sed.uth.gr> (σελίδα ΠΜΣ) και θα πρέπει υποχρεωτικά να κατατεθούν και σε ηλεκτρονική μορφή στη διεύθυνση: msc.counselling@uth.gr.

² Ειδικά για ορισμένους υποψήφιους, που δεν πληρούν αυτό το κριτήριο, μπορεί να δοθεί, κατά την κρίση της ΓΣΕΣ, η δυνατότητα παρακολούθησης ορισμένων μαθημάτων συναφών με τα συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα από τα προπτυχιακά προγράμματα της Σχολής, παράλληλα με τα μαθήματα του ΠΜΣ.

υποψηφίου/ας στο πλαίσιο των προπτυχιακών ή μεταπτυχιακών του/της σπουδών,

- Σύντομη δακτυλογραφημένη επιστολή (ως μιάμιση σελίδα), όπου ο/η υποψήφιος/α αναπτύσσει τους λόγους και τα κίνητρα που δικαιολογούν την επιθυμία του/της να σπουδάσει Συμβουλευτική,
- Φωτοτυπία Αστυνομικής Ταυτότητας (και των δύο όψεων),
- Υπεύθυνη δήλωση³ του άρθρου 8 παρ. 4 του Ν. 1599/1986 του/της υποψήφιου/ας ότι μπορεί:
 - α) να ανταποκριθεί πλήρως στις απαιτήσεις της υποχρεωτικής φοίτησης σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του ΠΜΣ,*
 - β) να συμμετάσχει στην πρακτική άσκηση των 1100 ωρών,*
 - γ) να αναλαμβάνει το κόστος των σπουδών για όλα τα εξάμηνα.*

Επίσης, εφόσον υπάρχουν, κατατίθενται:

- Άλλα πτυχία Τμημάτων ΑΕΙ ή ΤΕΙ,
- Μεταπτυχιακοί τίτλοι,
- Αντίγραφα επιστημονικών δημοσιεύσεων σε ελληνικά ή ξένα περιοδικά, βιβλία ή/και πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων της Ελλάδας και του εξωτερικού,
- Βεβαιώσεις συμμετοχής με ανακοίνωση σε συνέδρια και ημερίδες - διημερίδες,
- Βεβαιώσεις συμμετοχής σε ερευνητικά - εκπαιδευτικά προγράμματα⁴,
- Βεβαιώσεις συμμετοχής σε σεμινάρια σχετικά με τη συμβουλευτική⁴
- Βεβαιώσεις επαγγελματικής εμπειρίας⁵,

³ Υπεύθυνες δηλώσεις υπάρχουν καταχωρημένες σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα του Τμήματος: <http://www.sed.uth.gr>, στη σελίδα του ΠΜΣ.

⁴ Στα δικαιολογητικά *να αναγράφεται ο ακριβής χρόνος και το είδος* της ερευνητικής - εκπαιδευτικής δραστηριότητας ή του σεμιναρίου, που συμμετείχε ο/η υποψήφιος/α.

⁵ Στα δικαιολογητικά *να αναγράφεται ο ακριβής χρόνος και το είδος της σχέσης εργασίας*, στην οποία απασχολήθηκε ο/η υποψήφιος/α.

- Βεβαιώσεις εμπειρίας στη συμβουλευτική, που μπορεί να πιστοποιείται και με εργασία σε εθελοντική βάση⁵,
 - Αναγνωρισμένα διπλώματα γνώσης της αγγλικής γλώσσας ή/και άλλων ξένων γλωσσών (επιπέδου τουλάχιστον B2 ή Lower για την αγγλική γλώσσα).
- B. Όσοι υποψήφιοι καταθέτουν εμπρόθεσμα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και δεν έχουν αναγνωρισμένο δίπλωμα γνώσης της αγγλικής γλώσσας (επιπέδου τουλάχιστον B2 ή Lower), συμμετέχουν αρχικά σε γραπτές εξετάσεις, προκειμένου να διαπιστωθεί η ικανότητα κατανόησης στα αγγλικά επιστημονικού κειμένου σχετικού με τον επιστημονικό χώρο που θεραπεύει το ΠΜΣ. Από τη διαδικασία αυτή εξαιρούνται όσοι είναι κάτοχοι προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών αγγλόφωνου Πανεπιστημίου ή έχουν πτυχίο αγγλικής φιλολογίας ελληνικού Πανεπιστημίου.

Τις εξετάσεις επάρκειας στα αγγλικά διεξάγει η «Επιτροπή Επιλογής Μεταπτυχιακών Φοιτητών», στην οποία συμμετέχει με συμβουλευτικό ρόλο και ένα μέλος ΕΕΔΙΠ από το Γραφείο Ξένων Γλωσσών, που διδάσκει στο Τμήμα την Αγγλική γλώσσα. Η επιτροπή συνέρχεται δύο ώρες πριν τις εξετάσεις και επιλέγει το προς εξέταση κείμενο. Η αξιολόγηση των γραπτών γίνεται από δύο βαθμολογητές και ο μέσος όρος των βαθμολογιών τους είναι και ο τελικός βαθμός του υποψηφίου. Αν η διαφορά της βαθμολογίας μεταξύ των δύο βαθμολογητών ξεπερνά τις τρεις (3) μονάδες, το γραπτό εξετάζεται από τρίτο βαθμολογητή, η βαθμολογία του οποίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη από αυτές των δύο αρχικών βαθμολογητών και αποτελεί και την τελική βαθμολογία του υποψηφίου. Επιτυχών θεωρείται όποιος έχει τελικό βαθμό τουλάχιστον 10 με άριστα το 20.

- Γ. Οι επιτυχόντες στην προηγούμενη εξέταση και οι κάτοχοι διπλώματος αγγλικής γλώσσας λαμβάνουν μέρος σε γραπτή εξέταση σε συγκεκριμένα μαθήματα οριζόμενα από τη ΓΣΕΣ. Στόχος αυτής της εξέτασης είναι να διασφαλιστεί ότι οι υποψήφιοι έχουν το ελάχιστο των προαπαιτούμενων γνώσεων σε συγκεκριμένους γνωστικούς τομείς, γεγονός που θα επιτρέψει την απρόσκοπτη παρακολούθηση του ΠΜΣ και θα μεγιστοποιήσει την απόδοσή και το όφελος που θα αποκομίσουν από αυτό. Η ύλη για το κάθε μάθημα και

η ενδεικτική προτεινόμενη βιβλιογραφία ανακοινώνονται τουλάχιστον δύο μήνες πριν την έναρξη των γραπτών εξετάσεων.

Με στόχο τη διασφάλιση της αντικειμενικότητας και της αξιοπιστίας της όλης διαδικασίας, το σύστημα των εξετάσεων εισαγωγής στο ΠΜΣ είναι ανάλογο με αυτό των κατατακτηρίων εξετάσεων, τόσο ως προς την επιλογή των θεμάτων όσο και ως προς το σύστημα βαθμολόγησης των γραπτών. Τη διεξαγωγή της εξέτασης, την επιλογή των θεμάτων και τη βαθμολόγηση των γραπτών σε κάθε ένα από τα παραπάνω μαθήματα αναλαμβάνει τριμελής επιτροπή οριζόμενη από τη ΓΣΕΣ, που αποτελείται από μέλη ΔΕΠ των οποίων το γνωστικό αντικείμενο έχει σχετική συνάφεια με το προς εξέταση μάθημα. Οι τριμελείς επιτροπές για την επιλογή των θεμάτων του κάθε εξεταζόμενου μαθήματος συνέρχονται δύο ώρες πριν από τις εξετάσεις.

Η αξιολόγηση των γραπτών γίνεται από δύο βαθμολογητές και ο μέσος όρος των βαθμολογιών τους είναι και ο τελικός βαθμός του υποψηφίου. Αν η διαφορά της βαθμολογίας μεταξύ των δύο βαθμολογητών ξεπερνά τις πέντε (5) μονάδες, το γραπτό εξετάζεται από τρίτο βαθμολογητή, η βαθμολογία του οποίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη από αυτές των δύο αρχικών βαθμολογητών και αποτελεί και την τελική βαθμολογία του υποψηφίου.

Δ. Ένας αριθμός ίσος με τον τριπλάσιο των εισακτέων στο ΠΜΣ, με την υψηλότερη βαθμολογία στη γραπτή εξέταση, συμμετέχει σε **προφορική συνέντευξη** ενώπιον επιτροπής, οριζόμενης από τη ΓΣΕΣ. Για την εισαγωγή των υποψηφίων *δίνεται ιδιαίτερη σημασία και προσοχή* στη συνέντευξη, δεδομένου ότι *καθοριστικό ρόλο στην επάρκεια και αποτελεσματικότητα του συμβούλου έχουν, εκτός από τις γνώσεις, και ορισμένα βασικά στοιχεία προσωπικότητας, καθώς και οι κοινωνικές και επικοινωνιακές δεξιότητές του*. Η προφορική συνέντευξη έχει ως στόχο:

- *Τη διαπίστωση της επιστημονικής επάρκειας του υποψηφίου,*
- *Την εκτίμηση της συγκρότησης της προσωπικότητάς του,*
- *Τη διερεύνηση της ύπαρξης των ειδικών χαρακτηριστικών που είναι επιθυμητά στη συμβουλευτική,*

- Την αναζήτηση των κινήτρων που ωθούν τον υποψήφιο στη συγκεκριμένη ειδικότητα,
- Την επισήμανση ειδικών προσόντων και άλλων χαρακτηριστικών και δραστηριοτήτων του υποψηφίου,
- Τη διακρίβωση ιδιαιτεροτήτων και άλλων στοιχείων του υποψηφίου που μπορεί να επηρεάσουν την ομαλή ένταξη του στο ΠΜΣ.

Άρθρο 11^ο **Σύστημα Επιλογής Εισακτέων**

Α. Η επιλογή των εισακτέων στο ΠΜΣ γίνεται από επιτροπή μελών ΔΕΠ του Τμήματος, που συγκροτείται με απόφαση της ΓΣΕΣ. Η τελική αξιολόγηση του/της κάθε υποψηφίου/ας γίνεται από την επιτροπή με σύστημα μοριοδότησης σε συγκεκριμένα κριτήρια που αφορούν: α) τα ειδικά προσόντα του υποψηφίου και β) την απόδοσή του στην προφορική συνέντευξη. Το μέγιστο των μορίων που μπορεί να συγκεντρώσει ένας υποψήφιος είναι 100. Τα κριτήρια που αξιολογούνται καθώς και τα μόρια που αντιστοιχούν στο κάθε κριτήριο, έχουν ως ακολούθως:

❖ Ειδικά Προσόντα (μέγιστος αριθμός μορίων 60)

1. Ο μέσος όρος της βαθμολογίας του/της υποψηφίου/ας στα μαθήματα που εξετάστηκε για την εισαγωγή του/της στο ΠΜΣ, με μέγιστο αριθμό μορίων 10.
2. Βαθμός πτυχίου, με μέγιστο αριθμό μορίων 5 (βαθμός πτυχίου X ½). Για τελειοφοίτους, κατά τη μοριοδότηση, ως βαθμός πτυχίου θεωρείται το 5.
3. Μαθήματα σχετικά με την *ψυχολογία*, τη *συμβουλευτική*, την *ψυχοπαθολογία* ή την *ψυχιατρική* που παρακολούθησε ο/η υποψήφιος/α κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών του, με μέγιστο αριθμό μορίων 10. Αξιολογούνται μέχρι 10 μαθήματα⁶. Αν πρόκειται για απόφοιτο Τμήματος Ψυχολογίας λαμβάνονται υπόψη

⁶ Επισημαίνονται από τον/την υποψήφιο/α ποια είναι τα μαθήματα αυτά και επισυνάπτονται φωτοαντίγραφα των περιγραμμάτων τους από τον οδηγό σπουδών του τμήματος.

τα μαθήματα τα σχετικά με τη *συμβουλευτική - σχολική - κλινική - κοινωνική ψυχολογία*. Η μοριοδότηση λαμβάνει υπόψη τον αριθμό αυτών των μαθημάτων και το μέσο όρο της βαθμολογίας τους και υπολογίζεται από τον παρακάτω τύπο:

«1/10 X αριθμό μαθημάτων X μέσο όρο βαθμολογίας»

4. Τίτλος μεταπτυχιακών σπουδών από πανεπιστήμιο ελληνικό ή της αλλοδαπής (αναγνωρισμένο από το ΔΟΑΤΑΠ/ΔΙΚΑΤΣΑ), με μέγιστο αριθμό μορίων 3.5.
5. Δεύτερο πτυχίο βασικών σπουδών από ελληνικό ΑΕΙ ή ΤΕΙ ή πανεπιστήμιο της αλλοδαπής (αναγνωρισμένο από το ΔΟΑΤΑΠ/ΔΙΚΑΤΣΑ), με μέγιστο αριθμό μορίων 2.
6. Δίπλωμα δεύτερης ξένης γλώσσας (επιπέδου τουλάχιστον Β2 ή αντιστοιχο), με μέγιστο αριθμό μορίων 1.5.
7. Αποδεδειγμένη ερευνητική δραστηριότητα, με μέγιστο αριθμό μορίων 1.5.
8. Παρακολούθηση σεμιναρίων σε θέματα σχετικά με τη συμβουλευτική, με μέγιστο αριθμό μορίων 1.5.
9. Επιστημονικές δημοσιεύσεις, με μέγιστο αριθμό μορίων 9. Αξιολογούνται μέχρι δύο εργασίες. Ο/η υποψήφιος/α για να πάρει μόρια πρέπει να είναι μέχρι τρίτος στη σειρά των συγγραφέων της εργασίας. Για δημοσιεύσεις σε *διεθνή περιοδικά⁷, πρακτικά συνεδρίων και κεφάλαια βιβλίων με κριτές*, ο πρώτος και ο δεύτερος συγγραφέας παίρνουν 4.5 μόρια, ενώ ο τρίτος 4 μόρια. Για δημοσίευση σε *ελληνικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και κεφάλαια βιβλίων με κριτές*, οι δύο πρώτοι συγγραφείς παίρνουν από 3.5 μόρια και ο τρίτος 3 μόρια.
10. Προφορικές και αναρτημένες ανακοινώσεις (poster) σε συνέδρια, με μέγιστο αριθμό μορίων 4. Αξιολογούνται μέχρι 2 ανακοινώσεις. Για προφορικές ανακοινώσεις σε *διεθνή συνέδρια* ο πρώτος και ο δεύτερος συγγραφέας παίρνουν 2 μόρια και ο τρίτος 1.5 μόριο, ενώ σε *ελληνικά συνέδρια - ημερίδες* ο δύο πρώτοι συγγραφείς 1.5 μόριο

⁷ Όσον αφορά τα διεθνή περιοδικά, αναγνωρίζονται εκείνα τα οποία βρίσκονται καταχωρημένα σε κάποια διεθνή βάση δεδομένων.

και ο τρίτος 1 μόριο. Αναρτημένες ανακοινώσεις σε *διεθνή συνέδρια* αξιολογούνται για τον πρώτο και το δεύτερο συγγραφέα με 1.5 μόριο και τον τρίτο με 1 μόριο, ενώ σε *ελληνικά συνέδρια - ημερίδες* με 1 μόριο για τους δύο πρώτους συγγραφείς και 0.5 μόριο για τον τρίτο.

11. Αποδεδειγμένη εμπειρία σχετικά με τη συμβουλευτική, που μπορεί να πιστοποιείται και με εργασία σε εθελοντική βάση, με μέγιστο αριθμό μορίων 9.5 (9.5 μόρια για 2 έτη εργασίας, 7.5 μόρια για 1½ έτος, 5.5 μόρια για 1 έτος και 3.5 μόρια για ½ έτος).
12. Αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία που εμπίπτει στην επιστημονική περιοχή των σπουδών του/της υποψηφίου/ας, με μέγιστο αριθμό μορίων 2.5 (2.5 μόρια για 2 έτη εργασίας, 1.5 μόριο για 1 έτος και 1 μόριο για ½ έτος).

❖ Προφορική Συνέντευξη (μέγιστος αριθμός μορίων 40)

Όπως προαναφέρθηκε, η απόδοση των υποψηφίων στην προφορική συνέντευξη *είναι ιδιαίτερα σημαντική* για την επιλογή τους στο ΠΜΣ, καθώς *ορισμένα στοιχεία προσωπικότητας*, αλλά και οι *κοινωνικές και επικοινωνιακές τους δεξιότητες* είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την επάρκεια και αποτελεσματικότητά τους ως σύμβουλοι. Τα μέλη της επιτροπής αξιολογούν ξεχωριστά τον/την κάθε υποψήφιο/α ως προς:

1. Την επιστημονική του/της επάρκεια,
2. Τη συγκρότηση της προσωπικότητάς του/της,
3. Την ύπαρξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που είναι επιθυμητά στη συμβουλευτική,
4. Τα κίνητρα που τον/την ωθούν στη συγκεκριμένη ειδικότητα,
5. Τα ειδικά προσόντα και άλλα χαρακτηριστικά και δραστηριότητες του/της και
6. Την ύπαρξη ιδιαιτεροτήτων και άλλων στοιχείων που μπορεί να επηρεάσουν την ομαλή ένταξη του/της στο ΠΜΣ.

Με βάση την εκτίμηση των παραπάνω στοιχείων το κάθε μέλος της επιτροπής δίνει στον/στην υποψήφιο/α ένα συγκεκριμένο αριθμό μορίων που δεν μπορούν να είναι περισσότερα από 40. Ο μέσος όρος των μορίων που έδωσαν όλα τα μέλη της επιτροπής στον/στην υποψήφιο/α είναι ο

αριθμός των μορίων με τα οποία τελικά πιστώνεται για την απόδοσή του/της στην προφορική συνέντευξη.

Β. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από τη ΓΣΕΣ, η οποία και ανακοινώνει προθεσμίες προεγγραφής και εγγραφής για τους επιτυχόντες. Αν μετά την πάροδο αυτών των προθεσμιών, ορισμένοι υποψήφιοι δεν προσέλθουν για προεγγραφή ή εγγραφή, τότε η γραμματεία του ΠΜΣ καλεί τους επιλαχόντες με τη σειρά επιτυχίας τους, μέχρις ότου συμπληρωθεί ο προβλεπόμενος αριθμός θέσεων μεταπτυχιακών φοιτητών.

Γ. Όσοι επιλεγούν να παρακολουθήσουν το ΠΜΣ και σύμφωνα με το πιστοποιητικό σπουδών και την αναλυτική βαθμολογία τους, κρίνεται από την επιτροπή επιλογής, ότι δεν έχουν παρακολουθήσει επαρκή αριθμό μαθημάτων Ειδικής Αγωγής ή/και Ψυχολογίας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, θα πρέπει, με απόφαση της ΓΣΕΣ, να εξετασθούν με επιτυχία σε ένα ή περισσότερα, κατά περίπτωση, προπτυχιακά μαθήματα Ειδικής Αγωγής ή/και Ψυχολογίας του Τμήματος. Η επιτυχής εξέταση στα μαθήματα αυτά είναι καλό να έχει ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους σπουδών του ΠΜΣ.

Άρθρο 12^ο **Πρόγραμμα Σπουδών**

Συνολικά στο ΠΜΣ αντιστοιχούν εκατόν είκοσι (120) πιστωτικές μονάδες ECTS ή τριάντα (30) μονάδες ECTS στο κάθε εξάμηνο. Η κατανομή τους έχει ως εξής:

α) Σε κάθε θεωρητικό υποχρεωτικό (Θ-Υ) ή υποχρεωτικό κατά επιλογή (Θ-ΥΕ) μάθημα αντιστοιχούν πέντε (5) μονάδες ECTS,

β) Σε κάθε εργαστηριακό υποχρεωτικό (Ε-Υ) μάθημα αναλογούν έξι (6) μονάδες ECTS,

γ) Στην πρακτική άσκηση, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας, αντιστοιχούν δεκατέσσερις (14) μονάδες ECTS,

δ) Στη διαδικασία ατομικής και ομαδικής προσωπικής ανάπτυξης αναλογούν συνολικά και για τα τέσσερα εξάμηνα του ΠΜΣ δεκαέξι (16) μονάδες ECTS και συγκεκριμένα για το κάθε εξάμηνο δύο (2) μονάδες ECTS για την προσωπική ανάπτυξη μέσω ατομικής συμβουλευτικής και δύο (2) μονάδες ECTS για την προσωπική ανάπτυξη μέσω ομαδικής συμβουλευτικής και τέλος

ε) Στη διπλωματική εργασία αντιστοιχούν 12 μονάδες ECTS,

στ) Στα σεμινάρια δεν αντιστοιχούν πιστωτικές μονάδες ECTS.

❖ *Πρόγραμμα Σπουδών ανά Εξάμηνο*

A' Εξάμηνο

- Θεωρίες Συμβουλευτικής Ψυχολογίας I (Θ-Υ)
- Συμβουλευτική Εκπαιδευτικών σε Θέματα Διαχείρισης Συμπεριφορικών και Συναισθηματικών Δυσκολιών Μαθητών (Θ-Υ)
- Πολιτισμική και Πολυπολιτισμική Συμβουλευτική (Θ-Υ)
- Εργαστήριο Κλινικής Ψυχολογίας I: Τεχνικές Συμβουλευτικής Παρέμβασης (Ε-Υ)
- Ποσοτικές και Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας – I (Θ-Υ)
- Σεμινάρια Συμβουλευτικής I⁸ (Ε-Υ/ΥΕ)

-
- Προσωπική Ανάπτυξη μέσω Ατομικής Συμβουλευτικής

B' Εξάμηνο

- Θεωρίες Συμβουλευτικής Ψυχολογίας II – Αρχές Δεοντολογίας (Θ-Υ)
- Συμβουλευτική Παιδιών και Γονέων Παιδιών με ή χωρίς Ειδικές Ανάγκες (Θ-Υ)
- Σχολική Συμβουλευτική – Ο Συμβουλευτικός Ρόλος του Εκπαιδευτικού (Θ-Υ)
- Εργαστήριο Κλινικής Ψυχολογίας II: Τεχνικές Συμβουλευτικής Παρέμβασης (Ε-Υ)
- Ποσοτικές και Ποιοτικές Μέθοδοι Έρευνας – II (Θ-Υ)
- Σεμινάρια Συμβουλευτικής II⁸ (Ε-Υ/ΥΕ)

-
- Προσωπική Ανάπτυξη μέσω Ατομικής Συμβουλευτικής

⁸ Πρόκειται για σειρά εντατικών εξειδικευμένων «Σεμιναρίων Συμβουλευτικής» σε ειδικά θέματα και συγκεκριμένους πληθυσμούς. Έχουν εφαρμοσμένο - εργαστηριακό χαρακτήρα, είναι υποχρεωτικά ή υποχρεωτικά κατά επιλογή και οι φοιτητές αξιολογούνται.

Γ' Εξάμηνο

- Συμβουλευτική Ομάδων (Θ-Υ)
 - Συμβουλευτική στο χώρο της Υγείας και των Ατόμων με Δυσλειτουργίες (Θ-Υ)
 - Επαγγελματική Συμβουλευτική – Επαγγελματικός Προσανατολισμός (Θ-Υ)
 - Επιλογή ενός μαθήματος από τα παρακάτω δύο (Θ-ΥΕ)
 - Προσεγγίσεις της Συμβουλευτικής σε Συγκεκριμένα Ζητήματα και Συγκεκριμένους Πληθυσμούς
 - Εργασία Ελεύθερης Επιλογής⁹
 - Εργαστήριο Κλινικής Ψυχολογίας ΙΙΙ: Τεχνικές Συμβουλευτικής Παρέμβασης (Ε-Υ)
 - Σεμινάρια Συμβουλευτικής ΙΙΙ⁸ (Ε-Υ/ΥΕ)
-

- Προσωπική Ανάπτυξη μέσω Ομαδικής Συμβουλευτικής

Δ' Εξάμηνο

- Διπλωματική Εργασία
 - Πρακτική Άσκηση
 - Ατομική Εποπτεία Πρακτικής Άσκησης
 - Ομαδική Εποπτεία Πρακτικής Άσκησης
 - Σεμινάρια Συμβουλευτικής ΙV⁸ (Ε-Υ/ΥΕ)
-

- Προσωπική Ανάπτυξη μέσω Ομαδικής Συμβουλευτικής

⁹ Η εργασία ελεύθερης επιλογής μπορεί να γίνει σε διάφορες θεματικές περιοχές του ευρύτερου χώρου της συμβουλευτικής. Πρόκειται για μία σε βάθος βιβλιογραφική ή και ερευνητική μελέτη ενός θέματος, που εκπονείται κάτω από την καθοδήγηση ενός ή περισσότερων διδασκόντων.

❖ *Μαθήματα*

Για την απόκτηση του ΜΔΕ, όπως περιγράφηκε παραπάνω, απαιτείται η παρακολούθηση και επιτυχής εξέταση σε 15 μεταπτυχιακά μαθήματα, 12 θεωρητικού και 3 εργαστηριακού περιεχομένου, από τα οποία τα 14 είναι υποχρεωτικά και 2 υποχρεωτικά κατά επιλογή από τα οποία επιλέγει το ένα. Σε κάθε μεταπτυχιακό μάθημα αντιστοιχούν τουλάχιστον 30 ώρες διδασκαλίας. Η διδασκαλία και οι εξετάσεις στο ΠΜΣ γίνονται στην ελληνική γλώσσα, ενώ η βιβλιογραφία και το διδακτικό υλικό καλύπτει ελληνικές και διεθνείς πηγές.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Το ανώτερο όριο των επιτρεπόμενων απουσιών ορίζεται στο 15% των ωρών διδασκαλίας του κάθε μαθήματος και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μετά από τεκμηριωμένη αιτιολόγηση (ιατρικές γνωματεύσεις, βεβαιώσεις, δικαιολογητικά...) και απόφαση της ΓΣΕΣ, μπορεί να υπερβεί αυτό το ποσοστό. Περισσότερες απουσίες έχουν ως συνέπεια ο φοιτητής να μη γίνεται δεκτός στις εξετάσεις του μαθήματος, οπότε θα πρέπει να το παρακολουθήσει εξαρχής. Ειδικές περιπτώσεις υπέρβασης ορίου απουσιών εξετάζονται από τη ΓΣΕΣ.

Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση των μαθημάτων-σεμιναρίων είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των υπευθύνων διδασκόντων και αποτελεί παράγωγο της αντικειμενικής εκτίμησης της απόδοσης του φοιτητή στο κάθε μάθημα. Ο τελικός βαθμός κάθε μαθήματος προκύπτει από το σύνολο των επιδόσεων του φοιτητή σε συγκεκριμένους τομείς (π.χ., εργασίες, εξετάσεις, παρουσία, συμμετοχή) σύμφωνα με τις οδηγίες που παρέχει ο κάθε διδάσκων στην αρχή του εξαμήνου. Ο ελάχιστος αποδεκτός βαθμός μαθήματος είναι το 5 σε 10-βάθμια κλίμακα.

Σε περίπτωση που ένας φοιτητής ή φοιτήτρια αποτύχει σε ένα μάθημα μπορεί να επανεξετασθεί στο μάθημα αυτό, στο επόμενο εξάμηνο ή στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου. Σε περίπτωση αποτυχίας στην επανεξέταση το θέμα παραπέμπεται στη ΣΕ, η οποία εισηγείται στη ΓΣΕΣ είτε την οριστική διαγραφή του φοιτητή ή της φοιτήτριας από το ΠΜΣ είτε την παρακολούθηση του ίδιου ή άλλου μαθήματος. Σε περίπτωση που η ΓΣΕΣ αποφασίσει την παρακολούθηση του ίδιου ή άλλου μαθήματος και υπάρξει μια δεύτερη αποτυχία στο μάθημα αυτό, τότε ο φοιτητής ή η φοιτήτρια διαγράφεται από το ΠΜΣ, μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ.

❖ Σεμινάρια

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο του ΠΜΣ προσφέρεται σειρά εντατικών εξειδικευμένων «Σεμιναρίων Συμβουλευτικής» από Έλληνες ή αλλοδαπούς επιστήμονες και ερευνητές σε ειδικά θέματα και συγκεκριμένους πληθυσμούς που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον από συμβουλευτική άποψη. Τα σεμινάρια αποτελούν ουσιαστικό και αναπόσπαστο μέρος της όλης εκπαίδευσης, έχουν κατά κύριο λόγο εφαρμοσμένο - εργαστηριακό χαρακτήρα, αποσκοπούν στην παροχή εξειδικευμένων γνώσεων συμβουλευτικής και για το λόγο αυτό έχουν βαρύνουσα σημασία στο πρόγραμμα σπουδών του ΠΜΣ.

Τα σεμινάρια, που προσφέρονται σε κάθε διετή κύκλο λειτουργίας του ΠΜΣ, δεν παραμένουν πάντα σταθερά, αλλά μπορεί να διαφοροποιούνται. Σε γενικές γραμμές είναι μεγάλης διάρκειας, ξεπερνούν σε ορισμένες περιπτώσεις τις ώρες ενός εξαμηνιαίου μαθήματος, γίνονται συνήθως με εντατικό ρυθμό και οδηγούν σε εξειδίκευση, είναι υποχρεωτικά ή υποχρεωτικά κατά επιλογή και οι φοιτητές αξιολογούνται, όπως και στα υπόλοιπα μαθήματα.

❖ Πρακτική Άσκηση - Ελοπτεία

Η πρακτική άσκηση έχει διάρκεια χίλιες εκατό (1100) ώρες, είναι υποχρεωτική, γίνεται με ατομική και ομαδική εποπτεία συνολικής διάρκειας εκατόν είκοσι δύο (122) περίπου ωρών και έχει ως στόχο την εμπέδωση, κατάκτηση, πρακτική εφαρμογή και σύνθεση των θεωρητικών γνώσεων και των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν. Η πρακτική άσκηση διεξάγεται βαθμιαία σε δύο επίπεδα: α) Επίπεδο I - Προπαρασκευαστική πρακτική άσκηση και β) Επίπεδο II - Πρακτική άσκηση σε πραγματικό περιβάλλον.

• Επίπεδο I: Προπαρασκευαστική Πρακτική Άσκηση

Το πρώτο επίπεδο προετοιμάζει τους φοιτητές για την υλοποίηση του δεύτερου επιπέδου και περιλαμβάνει παρακολούθηση, μελέτη και κυρίως προσομοιώσεις συνεδριών συμβουλευτικής από τους ίδιους τους φοιτητές. Πρόκειται για εξάσκηση σε συμβουλευτικές/ ψυχοθεραπευτικές τεχνικές και δεξιότητες μέσα από τη δοκιμαστική εφαρμογή τους είτε σε άτομα του οικείου

περιβάλλοντος του φοιτητή είτε μεταξύ των ίδιων των φοιτητών. Οι ασκήσεις προσομοίωσης αποτελούν την πρώτη γέφυρα μεταξύ της θεωρητικής κατάρτισης και της εφαρμογής της κατακτηθείσας γνώσης στην πράξη. Εκτελούνται σταδιακά με εποπτεία και παράλληλα με τη θεωρητική διδασκαλία. Πρόκειται για ασκήσεις που εξασκούν κατά τρόπο ασφαλή τους φοιτητές, δεδομένου ότι η άστοχη εφαρμογή τους δεν αποβαίνει σε βάρος κάποιου συμβουλευόμενου. Με αυτόν τον τρόπο οι φοιτητές προετοιμάζονται κατάλληλα και αποκτούν την απαραίτητη εμπειρία που θα τους επιτρέψει να ανταποκριθούν, σε μετέπειτα στάδιο, στην εφαρμογή συμβουλευτικών/ ψυχοθεραπευτικών διαδικασιών σε πραγματικές καταστάσεις.

Για την προπαρασκευαστική πρακτική (ασκήσεις προσομοίωσης) αφιερώνονται εκατό (100) συνολικά ώρες, κατά το πρώτο, δεύτερο και τρίτο εξάμηνο σπουδών και γίνεται με ατομική εποπτεία συνολικής διάρκειας είκοσι (20) ωρών.

- **Επίπεδο II: Πρακτική Άσκηση σε Πραγματικό Περιβάλλον**

Γίνεται σε χώρους του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα, όπου ασκείται ή θα έπρεπε να ασκείται η συμβουλευτική, όπως γενικά και ειδικά σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων, νοσοκομεία, κλινικές ή άλλου τύπου θεραπευτικά πλαίσια και κέντρα αποκατάστασης, συμβουλευτικές υπηρεσίες για ειδικούς ή μη πληθυσμούς (άτομα με ειδικές ανάγκες, ηλικιωμένοι, γυναίκες, οικονομικοί μετανάστες, άτομα εθνικών μειονοτήτων, άνεργοι, ομοφυλόφιλοι ...) κ.λπ. Για την επιλογή του πλαισίου, όπου θα γίνει η πρακτική άσκηση, λαμβάνεται υπόψη η επιθυμία των φοιτητών και η επαγγελματική και επιστημονική τους ταυτότητα και μπορεί να γίνει και με δική τους υπόδειξη, αν βέβαια αυτό είναι εφικτό και πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις.

Αν κριθεί σκόπιμο, η πρακτική άσκηση σε πραγματικό περιβάλλον μπορεί να ξεκινήσει πριν την έναρξη του τέταρτου εξαμήνου, αμέσως μετά τις εξετάσεις του δεύτερου εξαμήνου, ενώ για την ολοκλήρωσή της μπορεί να χρησιμοποιηθούν και οι καλοκαιρινοί μήνες τόσο του πρώτου όσο και του δεύτερου έτους σπουδών. Η πρακτική άσκηση σε πραγματικό περιβάλλον είναι διάρκειας χιλίων (1000) ωρών παρουσίας του κάθε φοιτητή στο πλαίσιο που έχει τοποθετηθεί και διαρθρώνεται ως ακολούθως:

- Το πρώτο διάστημα αφιερώνεται στην εξοικείωση των φοιτητών με το πλαίσιο και στην παρατήρηση των συμβουλευτικών διαδικασιών και της συνολικής λειτουργίας του πλαισίου.
- Στη συνέχεια οι φοιτητές αναλαμβάνουν με εποπτεία κάποια περιστατικά. Κάθε φοιτητής θα πρέπει να βλέπει κατά μέσο όρο ένα, τουλάχιστον, συμβουλευόμενο άτομο την ημέρα, ενώ κάποια από αυτά τα άτομα θα πρέπει να τα βλέπει σταθερά καθ' όλη τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης.
- Με την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης, κάθε φοιτητής θα πρέπει να έχει συμπληρώσει, κατ' ελάχιστο, εκατόν τριάντα (130) ώρες συνεδριών με συμβουλευόμενα άτομα.

Η εποπτεία είναι υποχρεωτική και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της πρακτικής άσκησης σε πραγματικό περιβάλλον. Μέσω της εποπτείας, και συνεπώς της καθοδήγησης, της ενθάρρυνσης και της ανατροφοδότησης του επόπτη ο μεταπτυχιακός φοιτητής μπορεί με ασφάλεια, τόσο για τον ίδιο όσο και για τον συμβουλευόμενο, να βιώσει στην πράξη και να προχωρήσει στην εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων που απέκτησε και να αναπτύξει τις βασικές δεξιότητες του επαγγελματία συμβούλου. Η εποπτεία γίνεται με δύο τρόπους:

- Ατομικά κάθε εβδομάδα, διάρκειας 15 λεπτών ανά περιστατικό που βλέπει ο φοιτητής. Γίνεται από επαγγελματία-επόπτη που μπορεί είτε να βρίσκεται στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης είτε να αποτελεί εξωτερικό συνεργάτη του ΠΜΣ. Συνολικά προβλέπονται 30 ώρες ατομικής εποπτείας.
- Ομαδικά στο Πανεπιστήμιο, μία φορά το δεκαπενθήμερο, κατά το τρίτο και τέταρτο εξάμηνο, διάρκειας έξι (6) ωρών τη φορά. Συνολικά προβλέπονται εβδομήντα δύο περίπου (72) ώρες ομαδικής εποπτείας.

Με την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης οι φοιτητές θα πρέπει να καταθέσουν στους υπευθύνους της πρακτικής άσκησης στο Πανεπιστήμιο τα ακόλουθα:

- Παρουσιολόγιο υπογεγραμμένο από τον υπεύθυνο ή τον επόπτη στο πλαίσιο.

- Βεβαίωση συμμετοχής στην ατομική εποπτεία και αξιολόγηση του επόπτη για τον/την φοιτητή/ρια (επιστημονική επάρκεια, συγκρότηση προσωπικότητας, προθυμία, ενδιαφέρον, ικανότητα διαχείρισης σχέσεων, ενσυναίσθηση, ικανότητες και αποτελεσματικότητα στη συμβουλευτική...).
- Βεβαίωση συμμετοχής στην ομαδική εποπτεία.
- Ημερολόγιο δραστηριοτήτων, υπογεγραμμένο καθημερινά από τον υπεύθυνο ή τον επόπτη στο πλαίσιο, με ιδιαίτερη αναφορά στις περιπτώσεις των ατόμων που οι φοιτητές παρακολούθησαν μέσω ατομικής ή ομαδικής συμβουλευτικής. Για την κάθε περίπτωση οι φοιτητές αναφέρουν συνοπτικά το ιστορικό του ατόμου καθώς και μια σύντομη περίληψη (μία παράγραφο) της κάθε συνεδρίας που είχαν μαζί του.
- Μία ανάλυση περίπτωσης που παρακολούθησαν συμβουλευτικά οι φοιτητές για σχετικά μεγάλο διάστημα, που περιλαμβάνει: α) ιστορικό-περιγραφή του περιστατικού, β) θεωρητικό πλαίσιο προσέγγισης της συγκεκριμένης περίπτωσης, τεκμηριωμένης στη σύγχρονη βιβλιογραφία, με ταυτόχρονη προσωπική τοποθέτηση και γ) συμβουλευτική παρέμβαση και αποτελέσματα.

❖ *Διαδικασία Προσωπικής Ανάπτυξης*

Η διαδικασία προσωπικής ανάπτυξης αποτελεί ουσιαστικό και αναπόσπαστο μέρος της όλης εκπαίδευσης ενός συμβούλου. Μέσα από αυτή τη διαδικασία δίνεται η ευκαιρία στους/στις φοιτητές/τριες να βελτιώσουν την αυτογνωσία τους και να συνειδητοποιήσουν τόσο τα δυνατά και θετικά στοιχεία της προσωπικότητάς τους όσο κυρίως τις αδυναμίες και τα ευαίσθητα και ευάλωτα σημεία τους. Αυτή η συνειδητοποίηση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για βελτίωση και προσωπική ανάπτυξη και κάνει τον σύμβουλο πιο ουσιαστικό και πιο αποτελεσματικό στην προσέγγιση των άλλων. Στα πλαίσια της διαδικασίας προσωπικής ανάπτυξης οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται:

α) Να συμμετάσχουν σε 40 ώρες (ένα περίπου έτος: 1 ώρα/εβδομάδα) ατομικής συμβουλευτικής και διερεύνησης, προκειμένου να επεξεργαστούν προσωπικά τους ζητήματα, αλλά και για να έχουν την εμπειρία μιας

βοηθητικής - συμβουλευτικής σχέσης από την οπτική του συμβουλευόμενου. Η ατομική συμβουλευτική γίνεται, αν είναι δυνατόν, στον τόπο διαμονής του φοιτητή ή στην κοντινότερη πόλη, όπου υπάρχει κατάλληλος σύμβουλος, συνεργάτης του ΠΜΣ. Οι σύμβουλοι έχουν επιλεγεί με βάση συγκεκριμένα επιστημονικά - επαγγελματικά κριτήρια και δεν μπορεί να είναι διδάσκοντες του ΠΜΣ. Με την έναρξη του Α' εξαμήνου ανακοινώνεται στον κάθε φοιτητή ο/η σύμβουλος στον οποίο θα απευθυνθεί. Αν και στο ΦΕΚ ίδρυσης του ΠΜΣ, για λόγους πρακτικούς, η ατομική συμβουλευτική είναι καταναμεμημένη και στα τέσσερα εξάμηνα, εντούτοις, δεν ακολουθεί τις διδακτικές εβδομάδες του κάθε εξαμήνου. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να γίνεται συνεχόμενα στη βάση της μιας συνεδρίας την εβδομάδα, μετά από συνεννόηση του φοιτητή με το σύμβουλο στον οποίο έχει απευθυνθεί και να έχει ολοκληρωθεί πριν την έναρξη του τρίτου εξαμήνου.

β) Να συμμετάσχουν σε 60 ώρες (ένα περίπου έτος: 1,5 ώρα/εβδομάδα) ομαδικής συμβουλευτικής με στόχο την κατανόηση και ευαισθητοποίηση στη δυναμική της ομάδας, αλλά και τη συνειδητοποίηση της ουσιαστικής βοήθειας και στήριξης που μπορεί να προσφέρει η ομάδα στην επεξεργασία και επίλυση προσωπικών θεμάτων. Όπως αναφέρθηκε για την ατομική έτσι και για την ομαδική συμβουλευτική δεν ακολουθείται το ΦΕΚ ίδρυσης του ΠΜΣ, όπου για πρακτικούς λόγους φαίνεται καταναμεμημένη και στα τέσσερα εξάμηνα. Η έναρξη της ομαδικής συμβουλευτικής γίνεται μετά την ολοκλήρωση της ατομικής, στο τρίτο εξάμηνο, με συχνότητα μιας συνεδρίας την εβδομάδα, διάρκειας 90 - 120 λεπτών. Λαβαίνει χώρα στο Πανεπιστήμιο και αν είναι εφικτό, στην κοντινότερη πόλη σε σχέση με τον τόπο διαμονής των φοιτητών, εφόσον η συγκεκριμένη πόλη εξυπηρετεί έναν σημαντικό αριθμό φοιτητών του ΠΜΣ. Οι φοιτητές/τριες χωρίζονται σε δύο ομάδες και η κάθε ομάδα έχει το δικό της συντονιστή-σύμβουλο, που δεν είναι διδάσκων του ΠΜΣ.

❖ *Διπλωματική Εργασία*

Για τη λήψη του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης απαιτείται η εκπόνηση και συγγραφή ατομικής ή ομαδικής πρωτότυπης διπλωματικής εργασίας κατά τη διάρκεια του 4^{ου} εξαμήνου σε θέματα συναφή με το περιεχόμενο του μεταπτυχιακού προγράμματος. Η διπλωματική εργασία γίνεται υπό την επίβλεψη τριμελούς επιτροπής στην οποία συμμετέχουν ο Επιβλέπων

και άλλα δύο μέλη από τους διδάσκοντες του Τμήματος ή του ΠΙΜΣ (μέλη ΔΕΠ, ΕΠ, διδάσκοντες με το Π.Δ. 407/1980, ή διδάσκοντες άλλου τμήματος του οικείου Πανεπιστημίου ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β', Γ', οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος) που ορίζει η ΓΣΕΣ, ύστερα από πρόταση της ΣΕ.

Για την ανάληψη διπλωματικής εργασίας απαραίτητη προϋπόθεση είναι η επιτυχής παρακολούθηση 12 τουλάχιστον μαθημάτων, οπότε κάθε φοιτητής και φοιτήτρια μπορεί να υποβάλλει προς έγκριση στον Επιβλέποντα την Πρόταση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής εργασίας. Το θέμα της διπλωματικής εργασίας ορίζεται μετά από συνεννόηση μεταξύ του φοιτητή και του επιβλέποντος. Είναι σκόπιμο οι φοιτητές να δηλώσουν το ενδιαφέρον τους και να συνεννοηθούν με τους διδάσκοντες στην αρχή του 3^{ου} εξαμήνου, ώστε να έχουν τον κατάλληλο χρόνο προετοιμασίας. Η δήλωση του θέματος της μεταπτυχιακής εργασίας γίνεται σε ειδικό έντυπο που διανέμεται από τη Γραμματεία του Μεταπτυχιακού. Τα ονόματα του επιβλέποντος και των δύο άλλων μελών της τριμελούς επιτροπής καθώς και τα θέματα των διπλωματικών εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης.

Ο σχεδιασμός της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας κάθε φοιτητή, γίνεται με ευθύνη και πρωτοβουλία του Επιβλέποντος Καθηγητή. Μετά το πέρας της συλλογής και επεξεργασίας των πηγών ή των ερευνητικών δεδομένων ακολουθεί η συγγραφή της διατριβής. Η έκταση της εργασίας θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 17.000 και 20.000 λέξεων για εργασίες που χρησιμοποιούν ποσοτική μεθοδολογία, ενώ μπορεί να φτάνει μέχρι και τις 25.000 λέξεις για όσες χρησιμοποιούν ποιοτική μεθοδολογία μη συμπεριλαμβανομένης της βιβλιογραφίας και των παραρτημάτων. Θεωρητικό υλικό, πίνακες δεδομένων ή αποτελεσμάτων και ερωτηματολόγια που περιλαμβάνονται σε Παράρτημα δεν συνυπολογίζονται στην έκταση της εργασίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν το θέμα της διπλωματικής εργασίας είναι απαιτητικό, τότε με τη σύμφωνη γνώμη του επίσημου αυτή μπορεί να γίνει σε συνεργασία περισσότερων φοιτητών. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να είναι σαφής και διακριτή η συνεισφορά του κάθε φοιτητή σε κάθε ένα από τα στάδια ολοκλήρωσης της εργασίας και ο όγκος της είναι μεγαλύτερος. Μέγιστος χρόνος εκπόνησης της εργασίας είναι ένα έτος από την επίσημη ανάληψη του θέματος. Σε αιτιολογημένες περιπτώσεις και μετά από ενημέρωση της ΓΣΕΣ η διάρκεια μπορεί να παραταθεί για εύλογο χρονικό διάστημα. Σε περίπτωση που ο φοιτητής ή η φοιτήτρια επιθυμεί συνολική

αλλαγή θέματος το ζήτημα παραπέμπεται στην ΓΣΕΣ μετά από σχετική αίτηση του/της.

Μετά το πέρας της συγγραφής της Διπλωματικής εργασίας και με τη σύμφωνη γνώμη του Επιβλέποντα, ο υποψήφιος παραδίδει αντίτυπο της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής εργασίας στα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής. Όταν η τριμελής κρίνει ότι η εργασία είναι έτοιμη αυτή υποστηρίζεται δημόσια μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας του προγράμματος. Κατά τη διαδικασία της υποστήριξης ο φοιτητής ή η φοιτήτρια υποχρεούνται να παρουσιάσουν τους κύριους άξονες της εργασίας τους σε χρονικό διάστημα 15 λεπτών και στη συνέχεια να απαντήσουν σε ερωτήσεις που υποβάλλονται από τους επιβλέποντες.

Η υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας γίνεται μετά την επιτυχή ολοκλήρωση όλων των υπόλοιπων απαιτήσεων του ΠΜΣ (μαθημάτων, πρακτικής άσκησης, διαδικασίας προσωπικής ανάπτυξης). Η τελική αξιολόγηση και κρίση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής εργασίας γίνεται από την Τριμελή Επιτροπή. Για την έγκριση απαιτείται η σύμφωνη γνώμη δύο (2) τουλάχιστον μελών της Τριμελούς Επιτροπής. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία βαθμολογείται από 0-10 με ελάχιστο βαθμό επιτυχίας το 5. Σε περίπτωση απόρριψης της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής εργασίας καθορίζεται από τη ΣΕ νέα ημερομηνία αξιολόγησης τουλάχιστον τρεις (3) μήνες μετά την πρώτη κρίση. Σε περίπτωση δεύτερης απόρριψης ο υποψήφιος διαγράφεται από το ΠΜΣ. Η εγκεκριμένη Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία, μετά τις τυχόν διορθώσεις που προτείνει η Τριμελής Επιτροπή, κατατίθεται στη βιβλιοθήκη σε δύο αντίτυπα, ένα (1) βιβλιοδετημένο έντυπο και ένα (1) σε ηλεκτρονική μορφή (pdf).

Τέλος, σε ορισμένες περιπτώσεις η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία (ερευνητικός προσανατολισμός) μπορεί, ενδεχομένως, να αντικατασταθεί ή να συνδυαστεί με άλλον πρόσφορο επιστημονικό τρόπο, που κρίνεται τεκμηριωμένα ότι ισοδυναμεί με την εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας, όπως ολοκλήρωση «Ειδικού Φακέλου» (επαγγελματικός προσανατολισμός) με περισσότερες μικρότερου μεγέθους ερευνητικές και θεωρητικές εργασίες και με ταυτόχρονη περιγραφή - ανάλυση ατομικών περιστατικών συμβουλευτικής παρέμβασης. Η ενεργοποίηση ή μη αυτής της δυνατότητας, τα κριτήρια, οι λεπτομέρειες και οι περιπτώσεις στις οποίες θα

μπορούσε, ενδεχομένως, να εφαρμοστεί θα αποτελέσουν αντικείμενο ειδικής ανακοίνωσης.

Άρθρο 13^ο

Υποτροφίες/Παροχές και Άλλες Μορφές Στήριξης

Για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του ΠΜΣ προβλέπονται, εν δυνάμει, υποτροφίες ή/και άλλες μορφές παροχών και οικονομικής στήριξης (π.χ., σεμινάρια, φωτοτυπίες, συνέδρια, ημερίδες, κ.λπ.). Ο αριθμός και το ύψος των υποτροφιών/παροχών ή/και των άλλων μορφών στήριξης προς τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/φοιτήτριες, εξαρτώνται κάθε φορά από τα έσοδα και το συγκεκριμένο κόστος λειτουργίας του ΠΜΣ, καθώς και από τη χρηματοδότηση και τις χορηγίες/δωρεές που δέχτηκε.

Η χορήγηση των υποτροφιών γίνεται με βάση το συνδυασμό οικονομικών, κοινωνικών και ακαδημαϊκών κριτηρίων και αφορούν το ακαδημαϊκό έτος για το οποίο γίνεται η αίτηση χορήγησης υποτροφίας. Αναλυτική παρουσίαση της διαδικασίας και των απαιτούμενων παραστατικών/δικαιολογητικών καθώς και λεπτομερής περιγραφή των οικονομικών, κοινωνικών και ακαδημαϊκών κριτηρίων επιλογής και του τρόπου μοριοδότησής τους, γίνεται στον «Κανονισμό Χορήγησης Υποτροφιών» του ΠΜΣ.

Άρθρο 14^ο

Οικονομικές Προϋποθέσεις, Διευκολύνσεις, Δικαιώματα

Το ετήσιο κόστος λειτουργίας του ΠΜΣ καλύπτεται κυρίως από τα διδάκτρα που καταβάλλουν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, το ύψος των οποίων αναπροσαρμόζεται μετά από απόφαση της ΓΣΕΣ. Οι φοιτητές των μεταπτυχιακών προγραμμάτων με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 43 του Ν. 2413/1996 (ΦΕΚ 124 Α') δικαιούνται τραπεζικό δάνειο με ευνοϊκούς όρους απόδοσης. Η καταβολή των διδάκτρων γίνεται με τον ακόλουθο τρόπο:

- α) 20% του ποσού κατά την αποδοχή της ένταξης και την προεγγραφή των νέων φοιτητών στο Πρόγραμμα,*
- β) 20% του ποσού με την έναρξη των μαθημάτων του Α' εξαμήνου,*

- γ) 20% του ποσού με την έναρξη των μαθημάτων του Β' εξαμήνου,
- δ) 20% του ποσού με την έναρξη των μαθημάτων του Γ' εξαμήνου,
- ε) 20% του ποσού με την έναρξη των μαθημάτων του Δ' εξαμήνου.

Η καταβολή του ποσού της δόσης των διδασκτρων θα πρέπει να έχει γίνει εντός τριών (3) εβδομάδων από την έναρξη του κάθε εξαμήνου, στον ειδικό τραπεζικό λογαριασμό του προγράμματος:

- Τράπεζα: **ALPHA BANK**,
- Τραπεζικός Λογαριασμός: **310-00-2002-020927**,
- IBAN: **GR86 0140 3100 3100 0200 2020 927**.

Στην απόδειξη κατάθεσης πρέπει να αναγράφονται υποχρεωτικά:

- Το ονοματεπώνυμο του φοιτητή,
- Ο κωδικός έργου: **3872**.

Ο φοιτητής οφείλει να προσκομίσει την απόδειξη καθώς και μία φωτοτυπία της στη γραμματεία του ΠΜΣ.

Στην περίπτωση αποτυχίας σε ένα μάθημα, οπότε απαιτείται η εκ νέου παρακολούθηση του μαθήματος, ο φοιτητής καταβάλλει το προβλεπόμενο χρηματικό ποσό. Οι εκπαιδευτικοί, που εργάζονται στο δημόσιο τομέα και επιθυμούν να παρακολουθήσουν το πρόγραμμα, έχουν από το νόμο τη δυνατότητα να διεκδικήσουν εκπαιδευτική άδεια.

Κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής με την έναρξη του προγράμματος αποκτά τα εξής δικαιώματα:

- Δικαιούται φοιτητική ταυτότητα,
- Έχει δικαίωμα δανεισμού από τη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας,
- Έχει πρόσβαση στην αίθουσα ηλεκτρονικών υπολογιστών των Τμήματος,
- Έχει πρόσβαση στο διαδίκτυο (INTERNET) (προσωπικό κωδικό για τη χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πρόσβαση στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και σε διεθνείς τράπεζες πληροφοριών),

- Δικαιούται υγειονομικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, όπως ισχύει και για τους προπτυχιακούς φοιτητές.

Άρθρο 15^ο **Υποχρεώσεις Μεταπτυχιακών Φοιτητών**

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, που γίνονται δεκτοί από το ΠΜΣ είναι υποχρεωμένοι:

- Να παρακολουθούν τις διαλέξεις των θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων και των σεμιναρίων,
- Να συμμετέχουν στην ατομική και ομαδική διαδικασία προσωπικής ανάπτυξης,
- Να συμμετέχουν στην προβλεπόμενη πρακτική άσκηση,
- Να εκπονήσουν διπλωματική εργασία,
- Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις απαιτούμενες εργασίες για το κάθε μάθημα,
- Να προσέρχονται στις εξετάσεις,
- Να καταβάλλουν τα διδάκτρα στις προβλεπόμενες ημερομηνίες,
- Να σέβονται και να τηρούν τις αποφάσεις των οργάνων του Τμήματος καθώς και την ακαδημαϊκή δεοντολογία,
- Να συμπληρώνουν ανώνυμα τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης βάσει αντικειμενικής και ακαδημαϊκής κρίσης μετά το πέρας κάθε μαθήματος σε κάθε εξάμηνο και πριν την εξέταση του μαθήματος με σκοπό την βελτίωση του ΠΜΣ. Η ανάλυση των ερωτηματολογίων με τις παρατηρήσεις των μεταπτυχιακών φοιτητών και οι συγκριτικοί πίνακες ετοιμάζονται με ευθύνη της Γραμματείας σε συνεργασία με την Επιτροπή Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΕΕΑ). Οι πίνακες που ετοιμάζονται παραδίδονται στους διδάσκοντες. Για περιπτώσεις με σοβαρά παράπονα φοιτητών, η ΕΕΑ εξετάζει τη σοβαρότητα του προβλήματος και συζητά τόσο με τους φοιτητές όσο και με το

διδάσκοντα το θέμα με σκοπό την εύρεση άμεσης επίλυσης του προβλήματος. Η ΕΕΑ έχει το δικαίωμα να ζητήσει στα πλαίσια της ΓΣΕΣ να μη συνεχίσει ο διδάσκων να διδάσκει το εν λόγω μάθημα.

Η μη τήρηση των παραπάνω, χωρίς σοβαρή και τεκμηριωμένη δικαιολογία, αποτελεί λόγο αποκλεισμού από το Πρόγραμμα, μετά από σύμφωνη γνώμη της ΓΣΕΣ.